

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

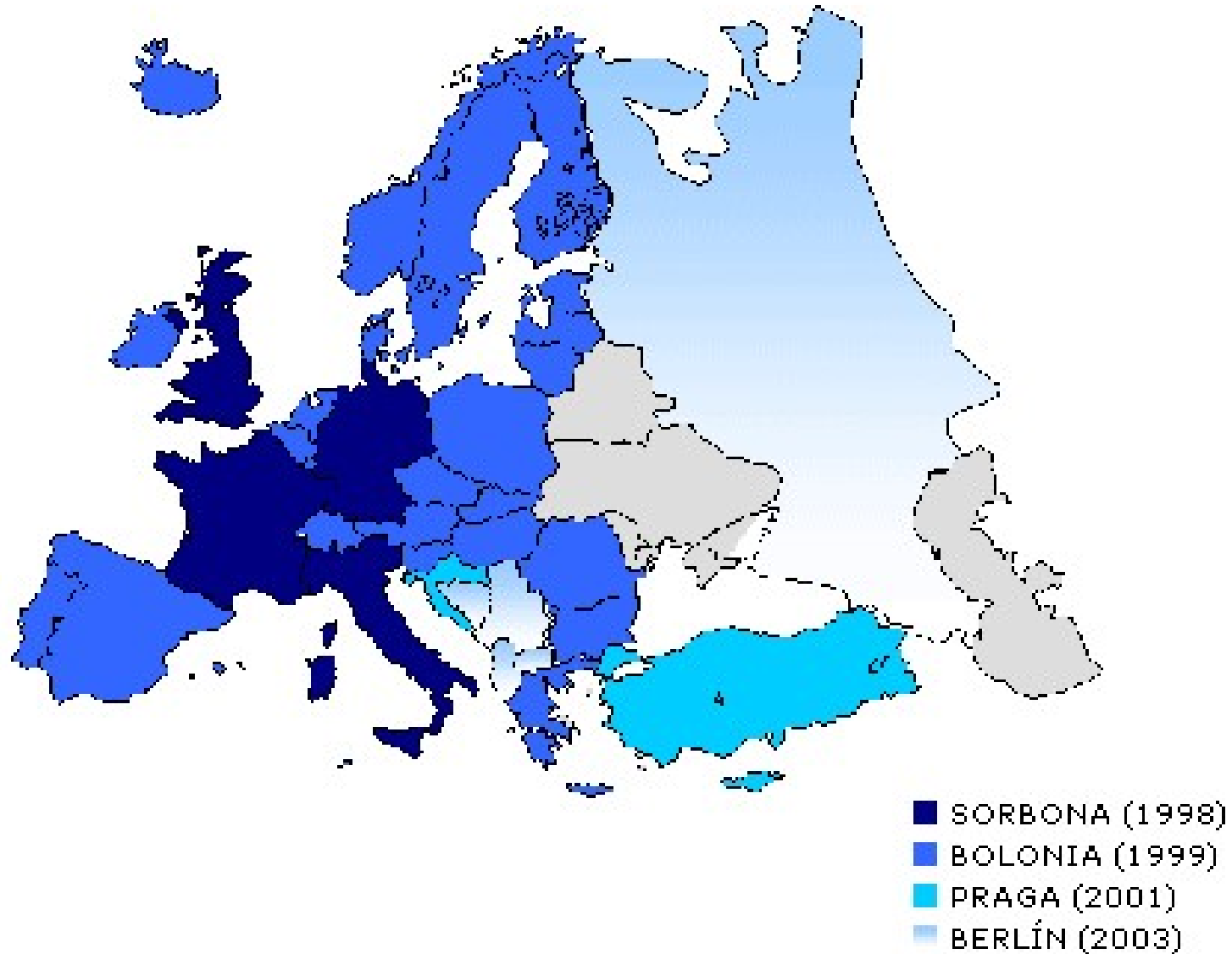
2. L'espai europeu d'educació superior.

Ensenyaments de grau, màster oficial i doctorat.
Estudis propis i d'extensió universitària.

Ernest Pons Fanals
epons@ub.edu

Barcelona, 26 de febrer de 2020

L'espai europeu d'educació superior

En síntesi, el procés de “convergència” europea (no normatiu) afecta a:

- ✓ Sistema de titulacions comparable (Suplement Europeu al Títol, SET)
- ✓ Estructura comuna de les titulacions amb dos nivells: Grau i Postgrau (màster i doctorat).
- ✓ Sistema de còmput de dedicació compartit: crèdits ECTS.
- ✓ Afavorir la mobilitat d'estudiants, professorat, investigadors i personal.
- ✓ Implantar sistemes d'assegurament de qualitat.
- ✓ Promoure la dimensió europea de l'educació superior.

Cronologia:

- Declaració de La Sorbona (1998) – 4 països
- **Declaració de Bolonya (1999) – 29 països**
- Comunicat de Praga (2001)
- Comunicat de Berlin (2003)
- Comunicat de Bergen (2005)
- Comunicat de Londres (2007)
- Comunicat de Lovaina (2009)
- Comunicat de Budapest i Viena (2010)
- Comunicat de Bucarest (2012)
- Comunicat de Yerevan (2015)
- Comunicat de Paris (2018)

[⇒ DETALL](#)

Declaració de Bolonya (19 de juny de 1999)

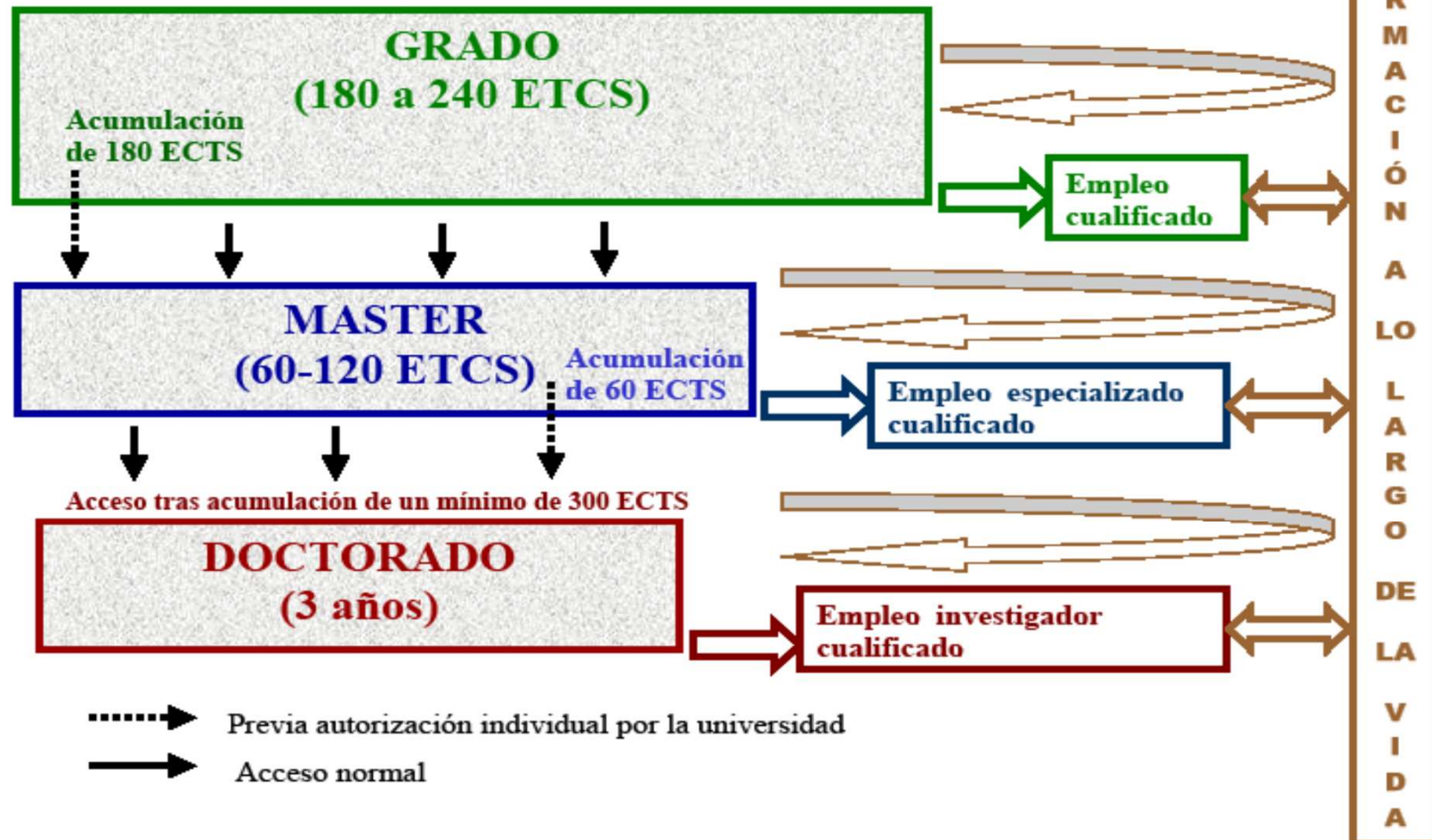
1. Un sistema fàcilment comprensible i comparable de **titulacions**.
2. Establiment d'un sistema basat fonamentalment en **dos nivells** principals.
3. Adopció d'un sistema de **crèdits** compatibles que promoció la mobilitat.
4. Promoció de la cooperació europea per garantir la **qualitat** de l'Educació Superior (establint criteris i metodologies comparables).
5. Promoció de la **dimensió europea** de l'educació superior.
6. Promoció de la **mobilitat** d'estudiants, professors i personal administratiu de les universitats.

⇒ [**DETALL**](#)

- RD 1044/2003 sobre el procedimiento de expedición por las universidades del Suplemento Europeo al título. [⇒ Detall](#)
- RD 1125/2003 por el que se establece el sistema europeo de créditos y el sistema de calificaciones. [⇒ Detall](#)
- ~~RD 55/2005 por el que se regulan los estudios de Grado.~~
- ~~RD 56/2005 por el que se regulan la estructura de las enseñanzas y los Estudios de Postgrado~~
- RD 1509/2005 por el que se modifican los dos anteriores.
- **RD 1393/2007 por el que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales.** [⇒ Detall](#)
- RD 861/2010 que modifica el RD 1393/2007.
- **RD 99/2011 por el que se regulan las enseñanzas oficiales de doctorado** [⇒ Detall](#)
- RD 543/2013 por el que se modifican el RD 1393/2007, el RD 99/2011 y el RD 1892/2008.
- **RD 43/2015 por el que se modifican el RD 1393/2007 y el RD 99/2011.** [⇒ Detall](#)

La Educación universitaria en España

Edad de ingreso en la universidad: 18

Estructura dels ensenyaments de Grau

TIPUS DE MATÈRIA	CRÈDITS
Formació bàsica	
Obligatòria	
Optativa	
Pràctiques externes (només obligatòries)	
Treball fi de Grau	
CRÈDITS TOTALS	180 - 240*

300 ó 360 en cas de titulacions amb directrius

Matèries de formació bàsica

ARTS I HUMANITATS	CIÈNCIES	CIÈNCIES DE LA SALUT	CIÈNCIES SOCIALS I JURÍDIQUES	ARQUITECTURA I ENGINYERIA
Antropologia Art Ètica Expressió Artística Filosofia Geografia Història Idioma Modern Llengua Llengua Clàssica Lingüística Literatura Sociologia	Biologia Física Geologia Matemàtiques Química	Anat. Animal Anat. Humana Biologia Bioquímica Estadística Física Fisiologia Psicologia	Antropologia Ciència Política Comunicació Dret Economia Educació Empresa Estadística Geografia Història Psicologia Sociologia	Empresa Expressió Gràfica Física Informàtica Matemàtiques Química

El sistema de crèdits ECTS

El crèdit ECTS mesura el treball de l'estudiant, no pas del professorat, tenint en compte:

- ✓ Assistència a classe (classes teòriques i pràctiques).
- ✓ Activitats d'aprenentatge guiades o dirigides (no presencials).
- ✓ Activitats d'aprenentatge autònom individual.

A tenir en compte:

1 curs a temps complert = 60 crèdits ECTS.

1 crèdit ECTS = 25 hores de dedicació.

El model docent impulsat per l'EEES

El crèdit ECTS està molt relacionat amb un model docent centrat en:

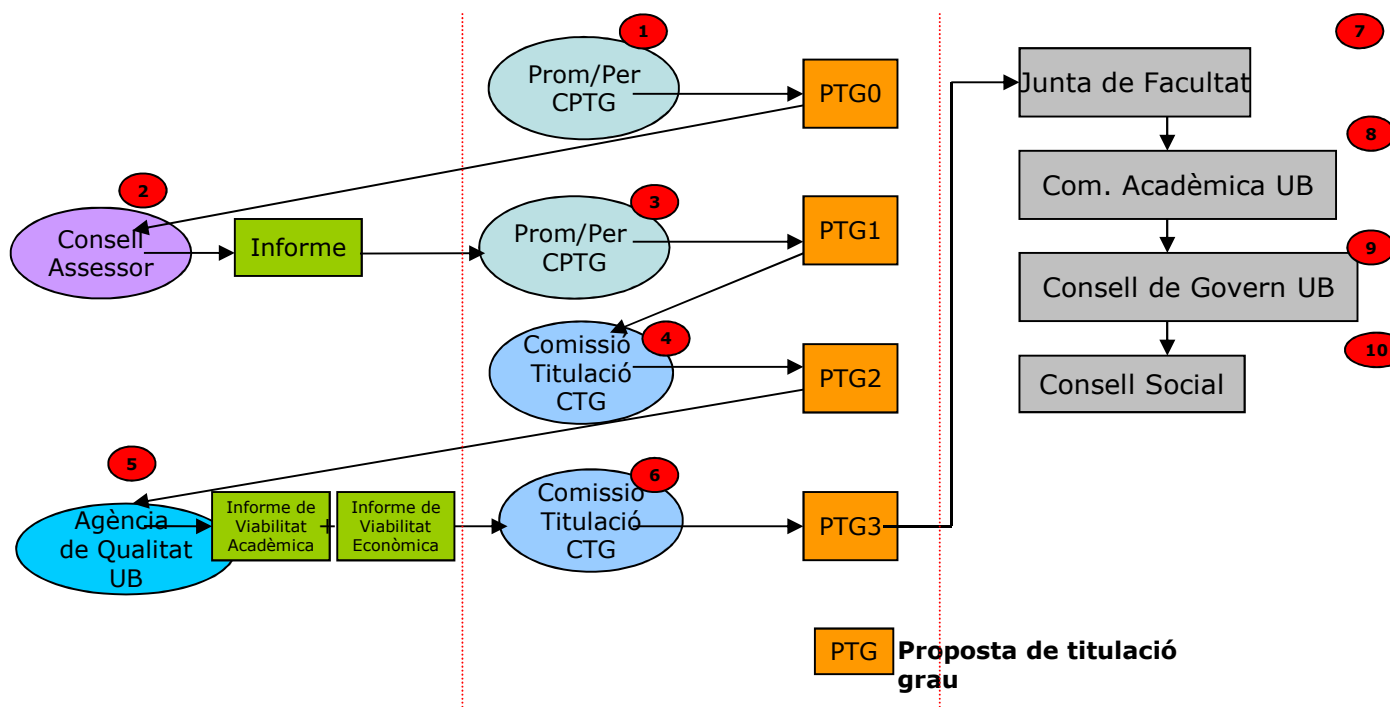
- ⇒ Qui aprèn enlloc de qui ensenya.
- ⇒ Els resultats de l'aprenentatge.
- ⇒ L'adquisició d'unes *competències* més enllà del saber (coneixements) o saber fer (habilitats).
  - ⇒ formar persones **competents**

Procés d'aprovació i seguiment de les titulacions

1. Sol·licitud per part de la Universitat (**memòria de verificació**).
2. ANECA/AQU: Elabora un informe (amb motivacions i/o recomanacions).
3. Consejo de Universidades: **VERIFICA**.
4. Comunitat Autònoma: **AUTORITZA**.
5. Govern Estat: Estableix caràcter oficial i **INSCRIU** al Registro Oficial de Títulos Universitarios.
6. A posteriori: **ACREDITACIÓ**.

⇒ RUCT

Procés de preparació titulacions (UB)

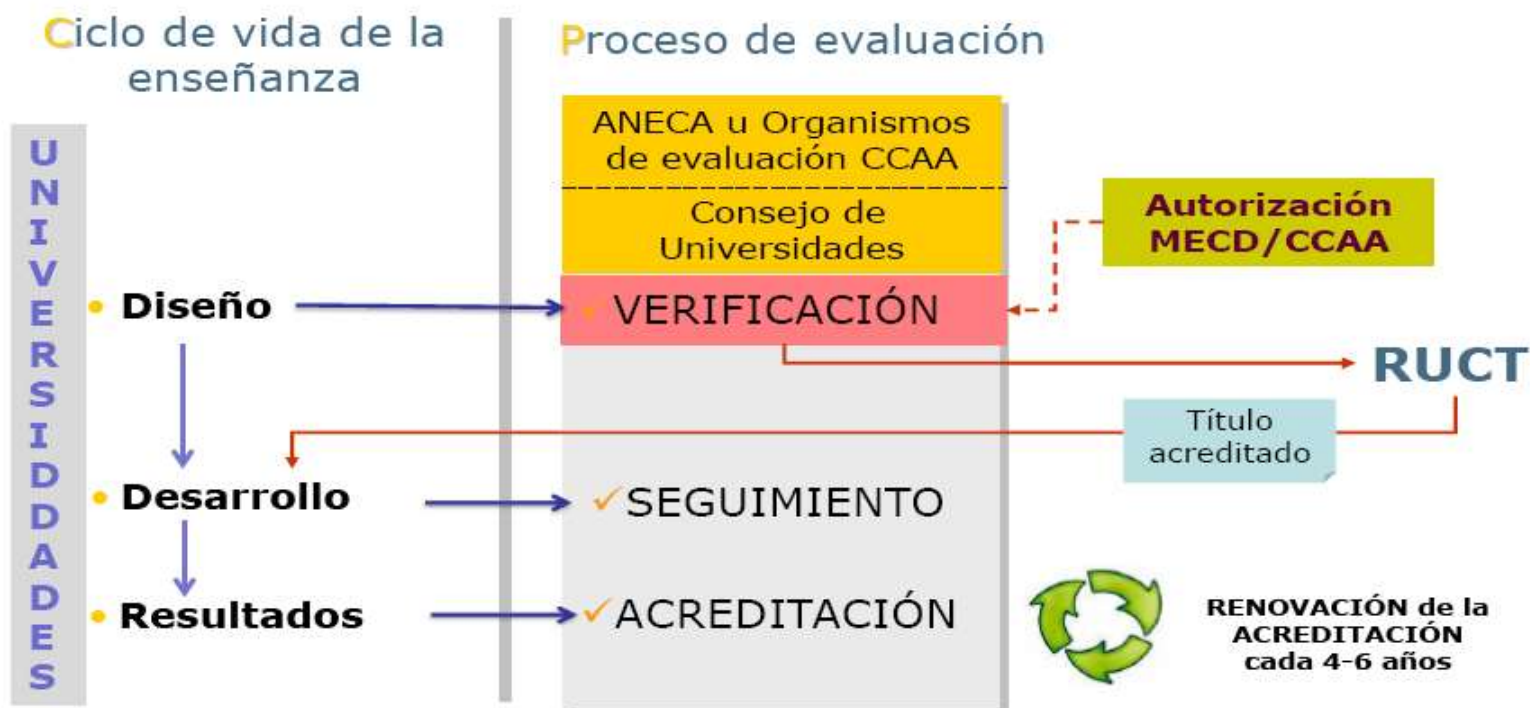

Validació externa i UB

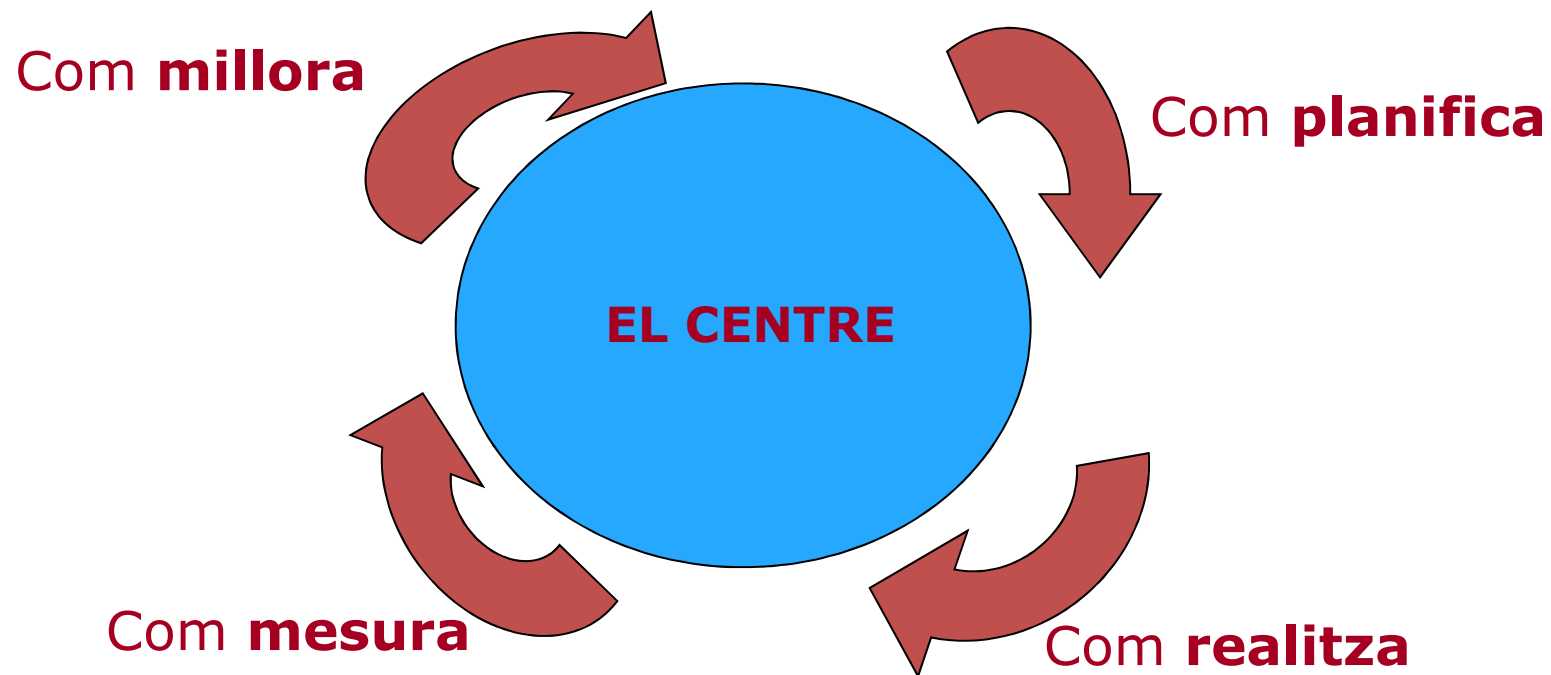
Elaboració del centre UB

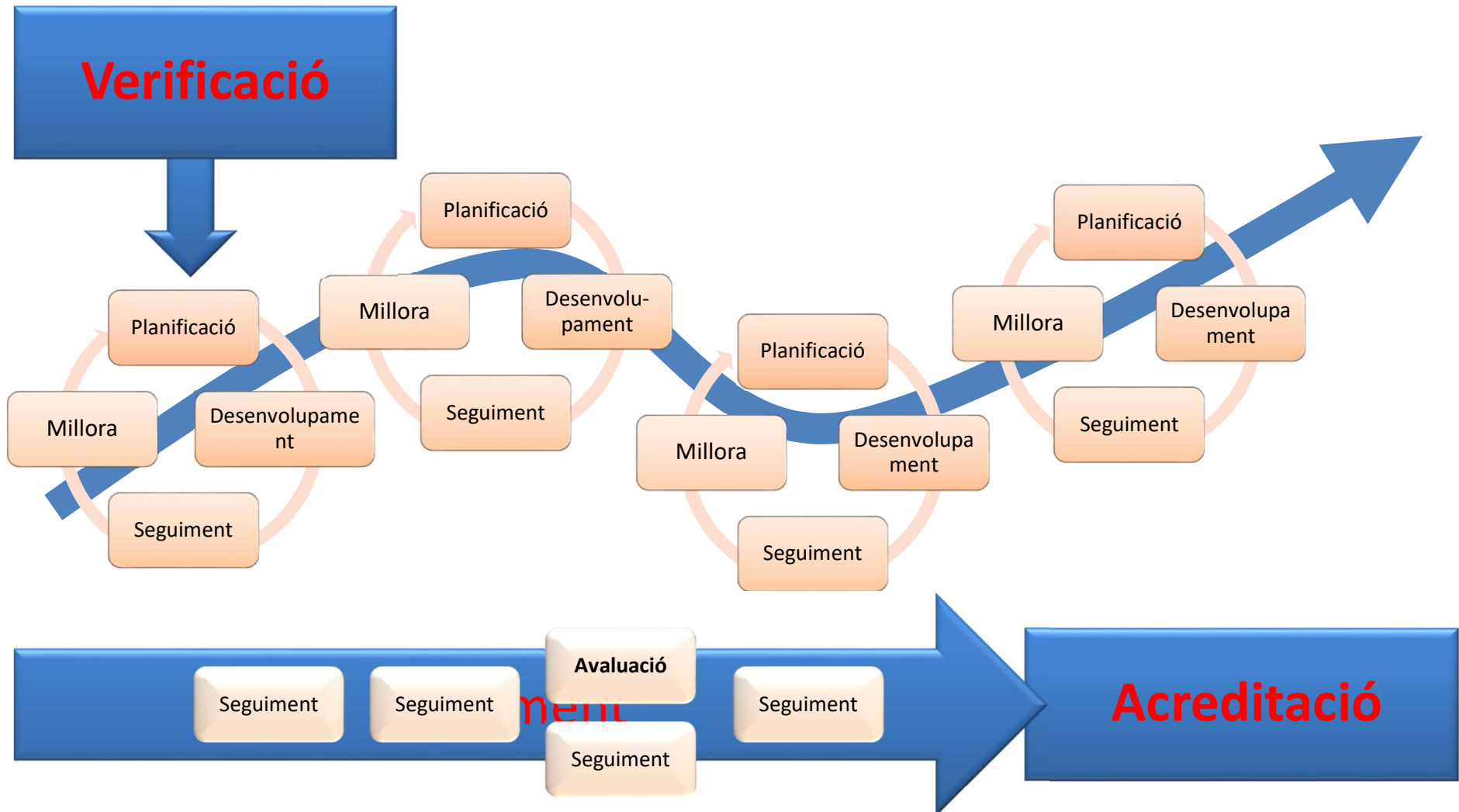
Aprovació UB

Cicle de vida dels ensenyaments

Fonamentació

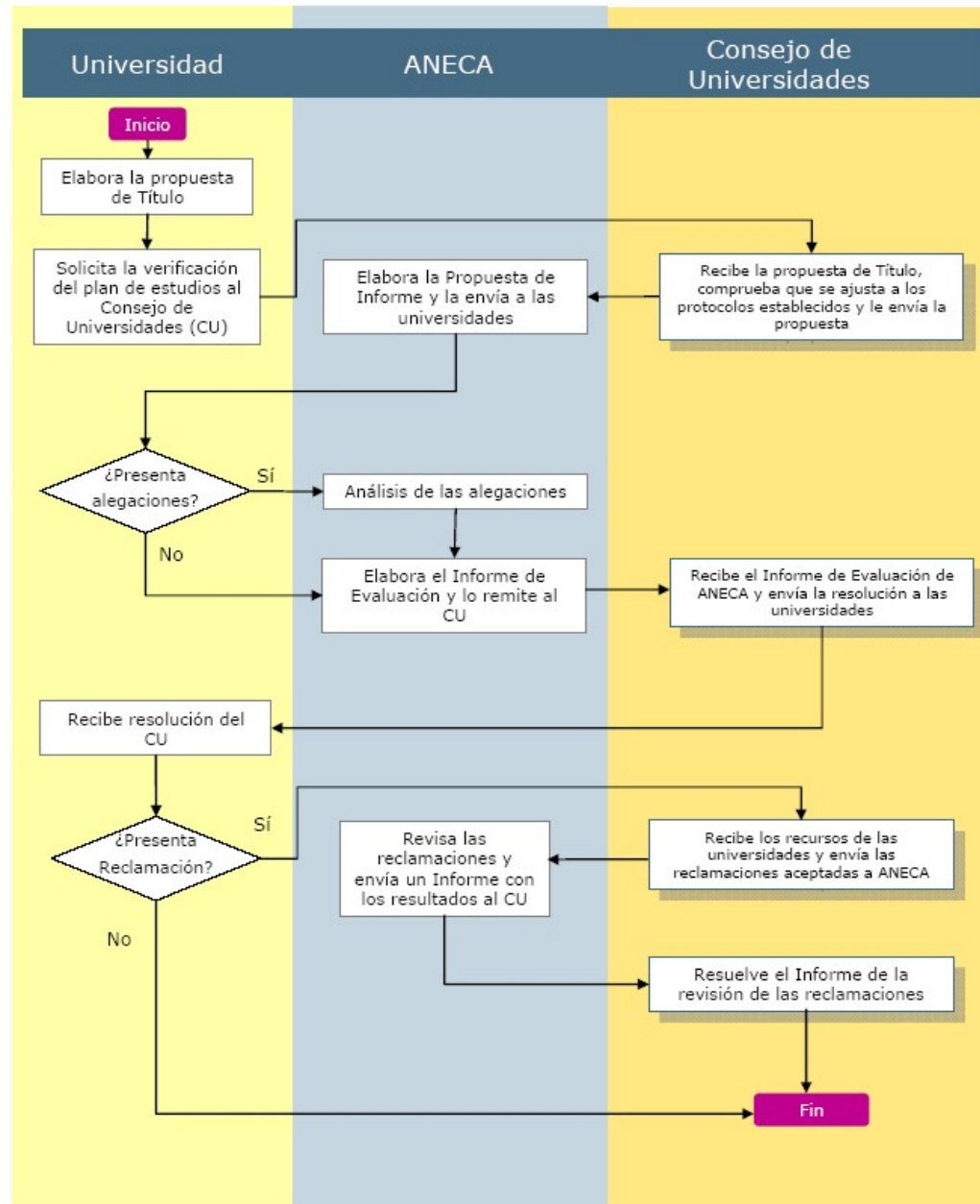

Memòria de verificació

1. Descripció del títol
2. Justificació de la implantació del títol
3. Objectius i competències del títol
4. Accés i admissió d'estudiants
5. Planificació de l'ensenyament
6. Personal acadèmic
7. Recursos materials i serveis
8. Resultats previstos
9. Sistema de garantia de qualitat del títol
10. Calendari d'implantació

[⇒ VERIFICA](#)

Figura 1.1. Proceso de evaluación para la verificación

El Pla Docent

- A. La descripció de l'assignatura.
- B. Els objectius.
- C. La metodologia docent.
- D. El model d'avaluació.
- E. Les assignatures prèvies recomanades.
- F. Els blocs temàtics (continguts).
- G. La planificació d'activitats
- H. Les fonts d'informació bàsica.

Planificació d'activitats

(en fase de revisió)

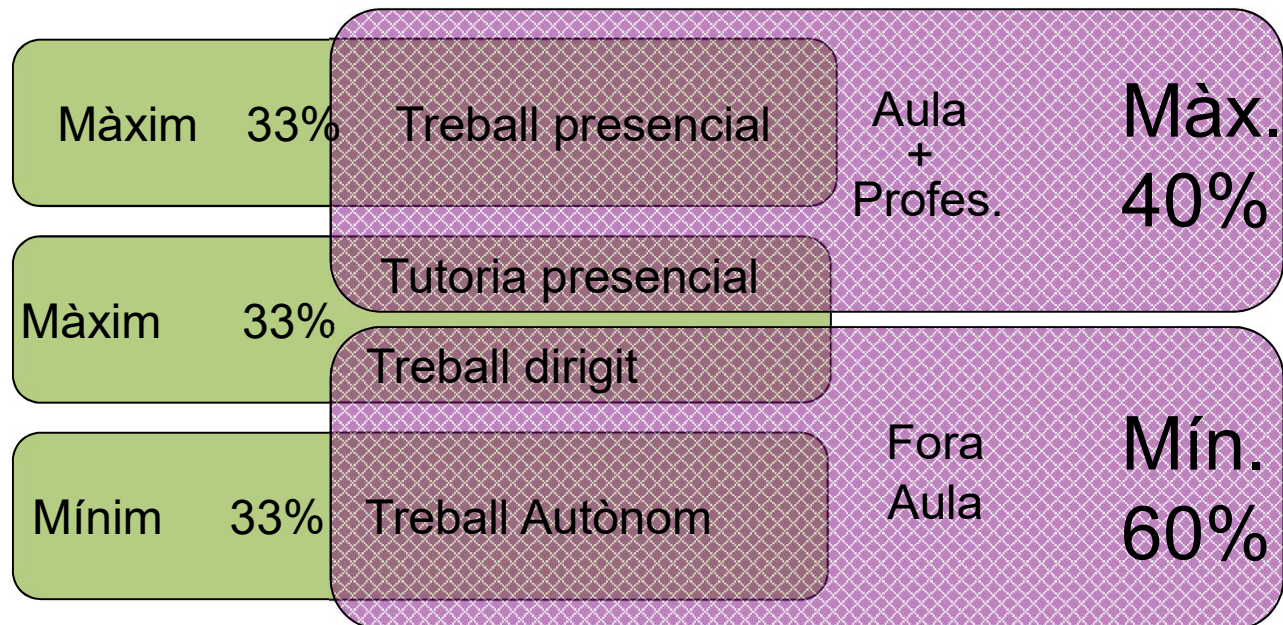
Màxim 33% Treball presencial

Màxim 33% Treball dirigit - tutoritzat

Mínim 33% Treball Autònom

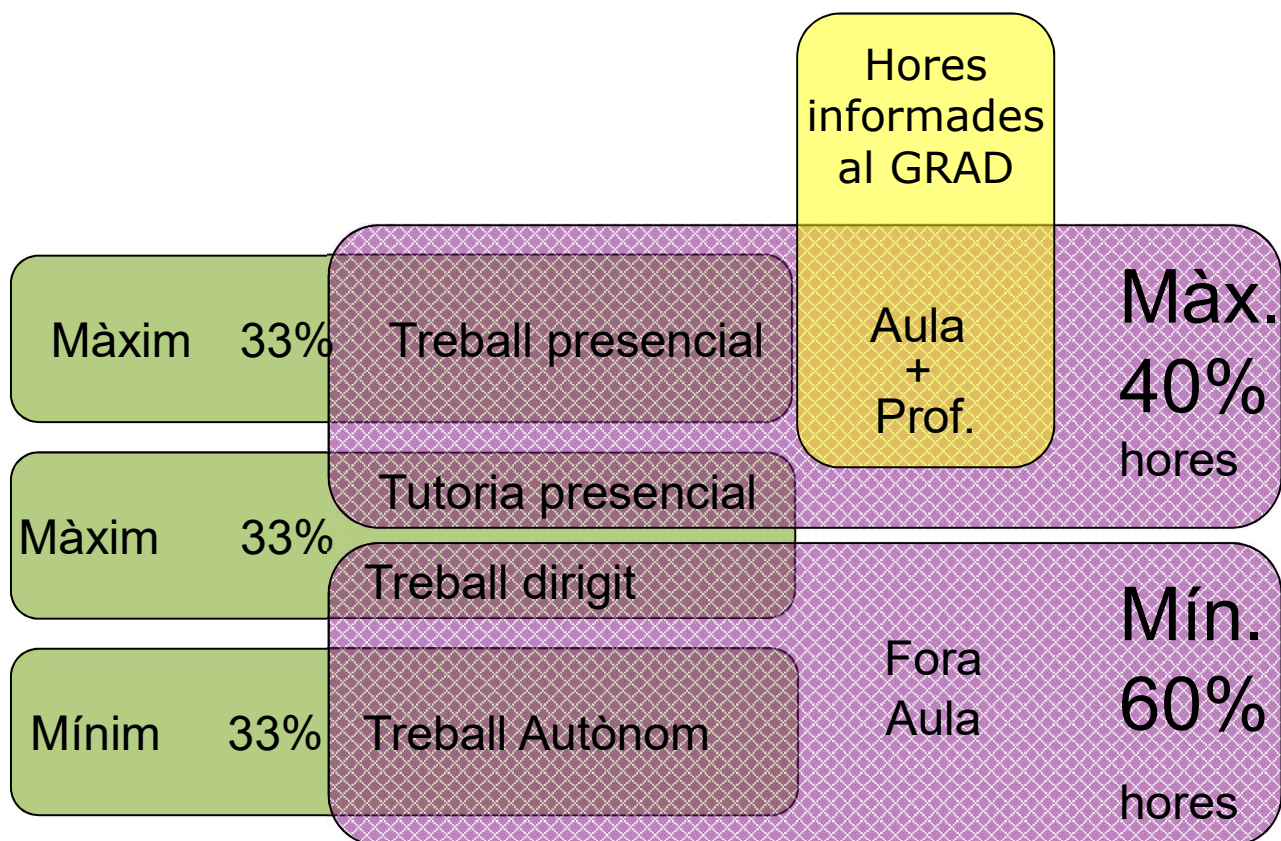
Planificació d'activitats

(en fase de revisió)

Planificació d'activitats

Planificació d'activitats

(en fase de revisió)

A. Treball presencial

- A.1. Teoria
- A.2. Teòric - pràctic
- A.3. Pràctiques ordinador
- A.4. Pràctiques de problemes
- A.5. Pràctiques de laboratori
- A.6. Pràctiques clíniques
- A.7. Pràctiques externes
- A.8. Taller experimental
- A.9. Sortides de camp
- A.10. Sortides culturals
- A.11. Seminari
- A.12. Tutorització per grups

B. Treball dirigit

C. Treball autònom

Planificació d'activitats

Exemple - Assignatura X

6 ECTS – 70 matriculats

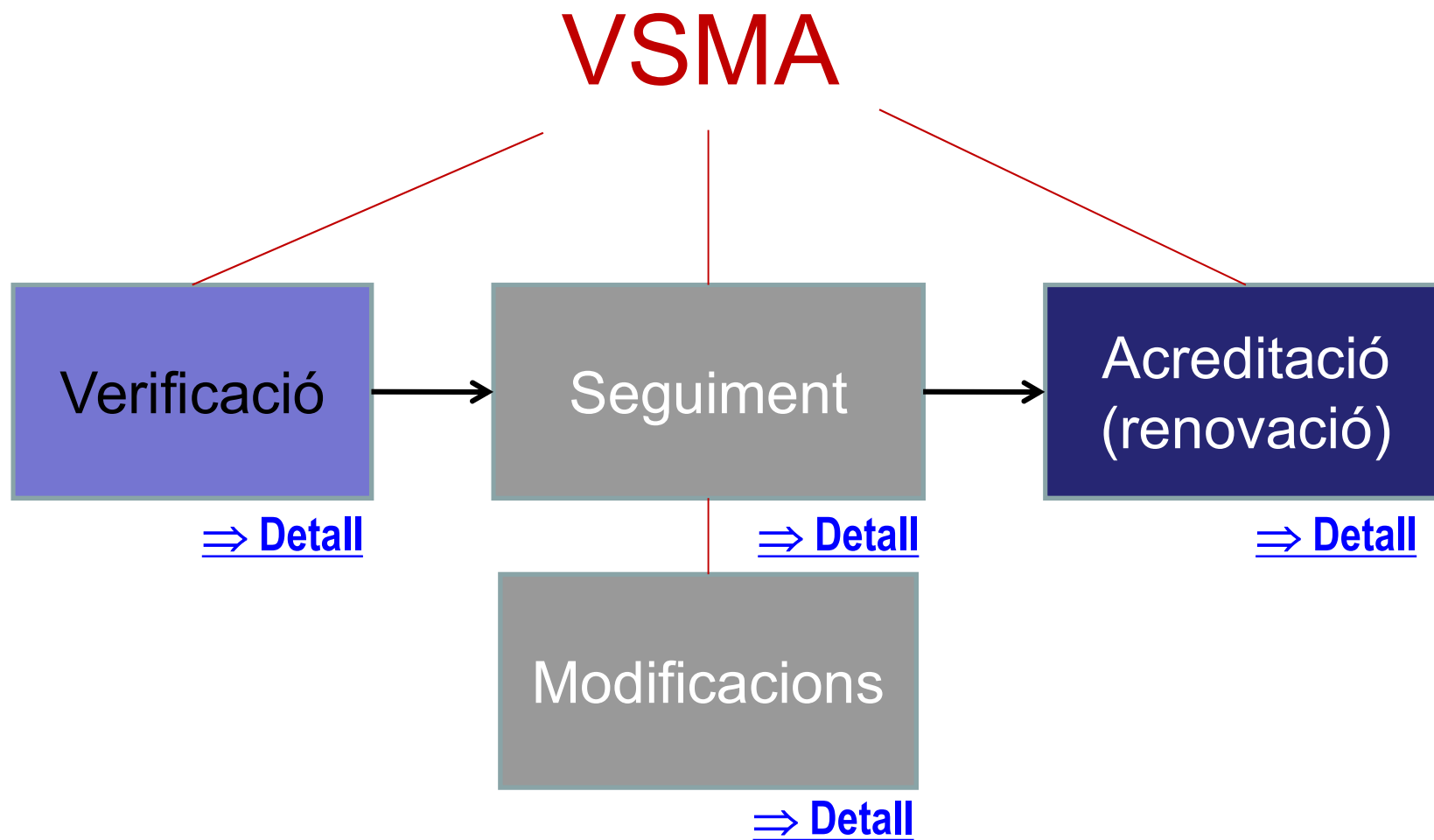
Activitat	Hores	Grups
Teòric - pràctic	30	1
Seminari	6	2
Pràctiques d'ordinador	12	3
Tutorització per grups	6	3
Treball dirigit	46	no presencial
Treball autònom	50	no presencial
Total (estudiant)	150	

Alguns **mites** sobre l'EEES (*dejà vu*)

- ⇒ No seran importants els coneixements ja que es donarà prioritat a les “competències”.
- ⇒ No es faran classes magistrals.
- ⇒ No es faran exàmens.
- ⇒ Es controlarà l'assistència a classe.
- ⇒ No es podrà estudiar i treballar a l'hora.
- ⇒ Desapareixeran moltes de les titulacions actuals.

Model VSMA (Catalunya)

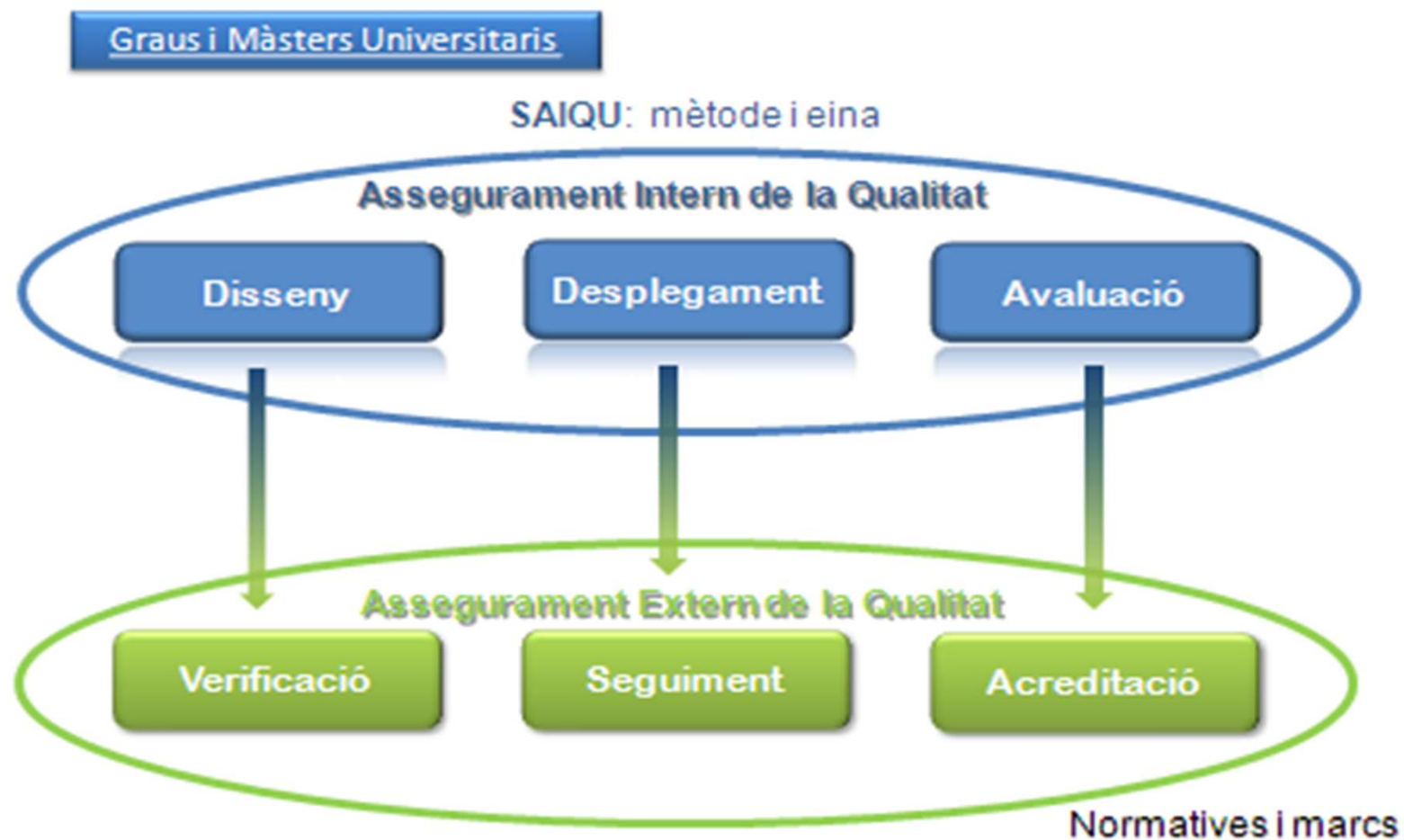

Estàndards europeus (ESG)

1. Estàndards i directrius per a l'assegurament intern de la qualitat.
2. Estàndards i directrius per a l'assegurament extern de la qualitat.
3. Estàndards i directrius per a les agències d'assegurament de la qualitat.

⇒ ESG

Sistema d'assegurament de la qualitat

Estàndards d'acreditació (AQU)

Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

“El disseny de la titulació (perfil de competències i estructura del currículum) està actualitzat segons els requisits de la disciplina i respon al nivell formatiu requerit en el MECES.”

Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

“La institució informa de manera adequada a tots els grups d'interès sobre les característiques del programa i sobre els processos de gestió que en garanteixen la qualitat.”

Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat de la titulació

“La institució disposa d'un sistema de garantia interna de la qualitat formalment establert i implementat que assegura, de manera eficient, la qualitat i la millora contínua de la titulació.”

Estàndards d'acreditació (AQU)

Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

“El professorat que imparteix docència a les titulacions del centre és suficient i adequat, d'acord amb les característiques de les titulacions i el nombre d'estudiants.”

Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

“La institució disposa de serveis d'orientació i recursos adequats i eficaços per a l'aprenentatge de l'alumnat.”

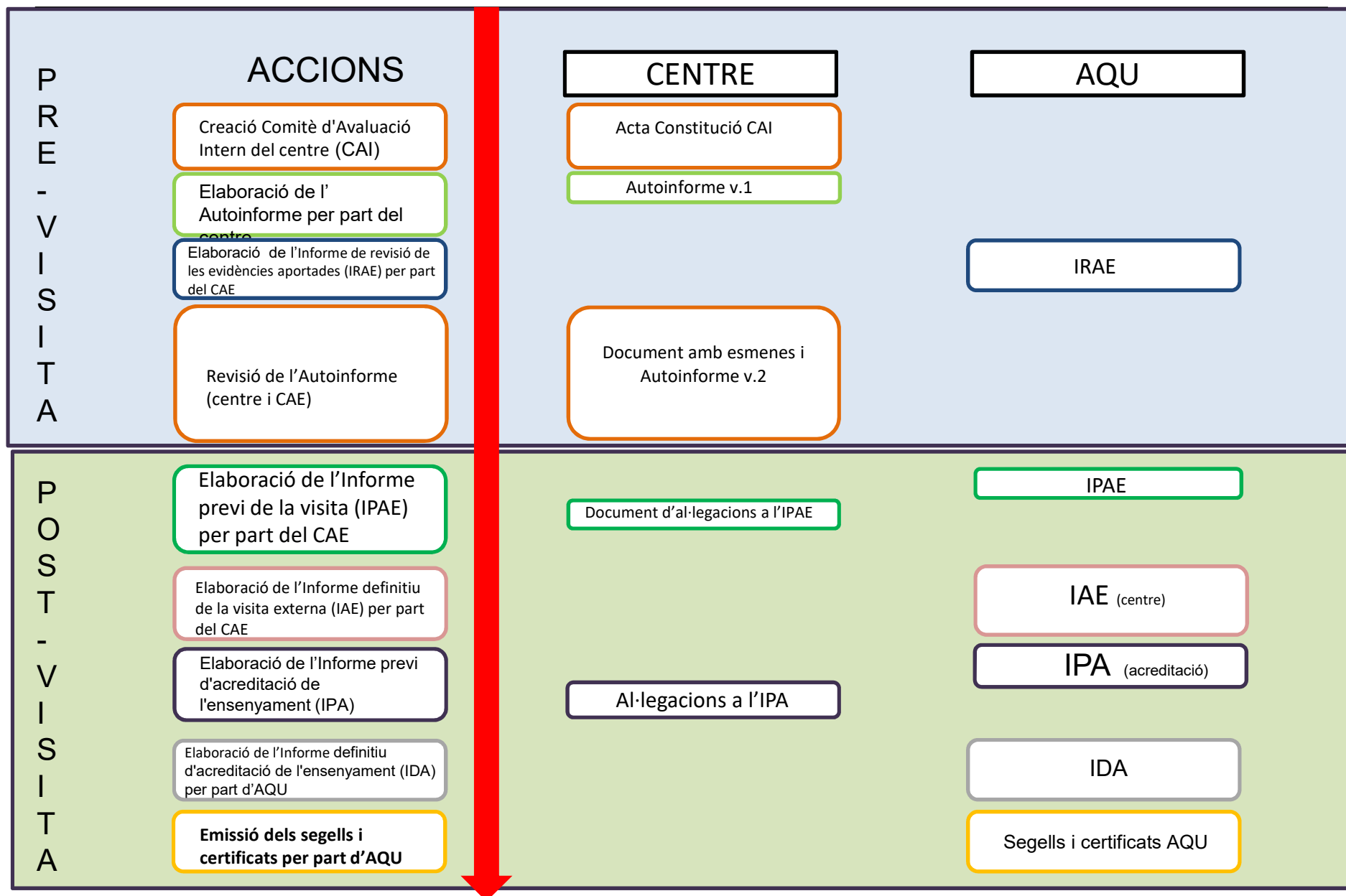
Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

“Les activitats de formació i d'avaluació són coherents amb el perfil de formació de la titulació. Els resultats d'aquests processos són adequats tant pel que fa als assoliments acadèmics, que es corresponen amb el nivell del MECES de la titulació, com pel que fa als indicadors acadèmics i laborals.”

Documentació necessària acreditació

Per elaborar l'informe d'acreditació d'una titulació, es prendrà en consideració:

- El desenvolupament actual de la titulació en relació amb el seu projecte vigent, és a dir, el format pel projecte verificat més les modificacions afegides. **Memòria actualitzada.**
- Les modificacions no substancials que han afectat el projecte inicial i el seu efecte sobre la titulació. **Informes de seguiment.**
- Les accions de millora proposades i el seu efecte sobre la titulació un cop desenvolupades. **Autoinforme d'acreditació.**
- El progrés temporal dels indicadors de la titulació. **Sistema d'informació.**

Més temes a tenir en compte:

La importància de les “evidències”.

⇒ [Internes](#)   ⇒ [Externes](#)

La necessitat de recollir l'opinió dels “grups d'interès”.

⇒ [Exemple](#)

El paper de la transparència i la informació pública.

⇒ [Detall](#)

L'acreditació institucional.   ⇒ [Detall](#)

La normativa sobre Doctorat (RD 99/2011 + 43/2015):

- ✓ Enllaçar el “procés de Bolonya”, la formació doctoral i la carrera investigadora.
- ✓ Desenvolupar les Escoles de Doctorat amb participació de les Universitats i altres institucions d'I+D.
- ✓ Promoure la internacionalització i la mobilitat.
- ✓ Relacionar-lo amb la Llei de la Ciència i l'Estatut del PDI.

Organització del Doctorat:

- ✓ No equiparació en crèdits.
- ✓ No regulació. Adquisició de capacitats i habilitats.
- ✓ Importància de la tutorització i supervisió.
- ✓ Formació transversal (capacitat de comunicació, gestió de projectes, etc...).
- ✓ Formació específica de l'àmbit de cada programa.
- ✓ Competències adquirides.
- ✓ Capacitats i habilitats personals.
- ✓ Durada: 3 anys TC i 5 anys TP.

Accés al Doctorat:

- ✓ 300 crèdits: grau (240) + màster (60).
- ✓ Graus de 300 crèdits.
- ✓ Titulats amb dos anys de formació en especialitats de Ciències de la Salut.
- ✓ Títols estrangers (accés al doctorat al seu país).
- ✓ Titulació de doctor.

Programa de Doctorat:

- ✓ Desenvolupat en Escoles de Doctorat i altres i altres unitats competents.
- ✓ Preferentment en col·laboració amb institucions amb activitats I+D+i.
- ✓ Organitzat i dissenyat per una Comissió Acadèmica.
- ✓ Coordinat per un investigador rellevant nomenat pel Rector.
- ✓ Titulació de doctor exigida a tot el professorat amb excepcions per a activitats específiques.

Escoles de Doctorat:

- ✓ Gestió del Doctorat. Relació amb altres institucions de recerca, gestió de varis programes, un o més àmbits especialitzats o interdisciplinaris.
- ✓ Programes de Doctorat. Coordinador del programa, Comissió de coordinadores, Reglament intern.
- ✓ Membres: PDI, investigadors, doctorands.
- ✓ Estructura de gestió. Comitè de direcció: Director (3 trams), coordinador dels programes (2 trams), altres membres de les Instituciones col·laboradores.
- ✓ Exigència de qualitat a tots els nivells.
- ✓ S'inscriuran en el RUCT.

Supervisió i seguiment:

- ✓ Els doctorands es consideraran investigadors en formació i se'ls farà un contracte de pràctiques.
- ✓ S'assignarà un director de tesi que no té perquè coincidir amb el tutor, i podrà ser de qualsevol universitat.
- ✓ Els doctorands tindran un document d'activitats personalitzat.
- ✓ S'establiran convocatòries per a l'obtenció del segell de doctorat d'excel·lència.

Estudis propis i d'extensió universitària

Aprentatge al llarg de la vida. Necessitat:

- ✓ Canvi constant de l'entorn que requereix aprenentatge continuat.
- ✓ La formació es torna "obsoleta" cada cop més aviat.
- ✓ Els llocs de treball son molt canviats.
- ✓ També ha canviat l'estil de vida i el sistema de valors.

Estudis propis i d'extensió universitària

Aprentatge al llarg de la vida. Funcions:

- ✓ Adaptació.
- ✓ Innovació.
- ✓ Promoció.
- ✓ Recuperació.
- ✓ Prevenció.

Estudis propis i d'extensió universitària

Aprenentatge al llarg de la vida. Tipologia:

- ✓ Formal. "Acreditació" institucional.
- ✓ No formal. "Certificació" no institucional.
- ✓ Informal. Quotidiana.

Estudis propis i d'extensió universitària

A la UB, els màsters i postgraus propis es classifiquen en

- ✓ Màster (seixanta crèdits o més).
- ✓ Diploma d'especialització o diploma de postgrau (trenta crèdits o més).
- ✓ Expert (quinze crèdits o més).
- ✓ Curs superior universitari (menys de quinze crèdits).

UNIVERSITAT DE BARCELONA

www.ub.edu

Segueix-nos:

